

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS

Nro 109 YLO
Dnro LOS-2004-Y-951-111

Annettu julkipanon jälkeen 19.12.2006

ASIA

Ympäristönsuojelulain 35 §:n mukainen ympäristölupahakemus, joka koskee jätteenkäsittelylaitoksen toimintaa Turun kaupungissa. Kyseessä on olemassaolevan toiminnan laajentaminen ja olennainen muutos. Päätös sisältää myös ympäristönsuojelulain 101 §:ssä tarkoitetun ratkaisun toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

Kuusakoski Oy
PL 9
02781 Espoo

LAITOS/TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Kuusakoski Oy:n Turun palvelupiste, Vuoksenniskankatu 7, 20200 Turku

Lupaa haetaan Kuusakoski Oy:n Turun palvelupisteelle, joka sijaitsee Turun kaupungin Pahaniemen kaupunginosassa n. 27,2 ha:n laajuisella kiinteistöllä 853-63-73-1-13 (Pahaniemi).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 28 §:n 2 momentin 4. kohta
Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 3 momentti.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Lupaviranomainen on Lounais-Suomen ympäristökeskus:
ympäristönsuojeluasetuksen 6 §:n 1 momentin kohdat 12 c ja d

ASIAN VIREILLETULO

Asia on tullut vireille Lounais-Suomen ympäristökeskuksessa 24.11.2004. Samalla on haettu lupaa toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Lounais-Suomen ympäristökeskus on myöntänyt laitokselle ympäristöluvan 3.6.2002 (41 YLO, Dnro 0201Y1310-111), jota Vaasan hallinto-oikeus on 12.6.2003 antamallaan päätöksellä (03/0103/3, Dnro 01808/02/3605) muuttanut. Lounais-Suomen ympäristökeskus on hyväksynyt laitoksen pintavesitarkkailusuunnitelman 4.2.2005 antamallaan päätöksellä (10 YLO, Dnro 0201Y1310-111). Asemakaavan määräyksissä alue on vahvistettu 23.7.1991 teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi T-1.

LAITOKSEN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Kuusakoski Oy Turun palvelupiste sijaitsee Turun kaupungissa, Pahanien kaupunginosassa 1. korttelin 13 tontilla. Tila Pahanieniemi 1-13 on muodostettu useammasta tontista ja sen yhteenlaskettu pinta-ala on 27196 m². Alueella on aikaisemmin toiminut Ovako Oy:n masuunilaitos.

Kuusakoski Oy on vuokrannut tilan käyttöönsä Turun satamalaitokselta. Pahanieniemi 1-13 tilan pohjoispuolella on noin 40 metriä leveä Turku-Uusikaupunki rautatiehen rajoittuva rakentamaton kaistale. Tilalta pohjoiseen noin 70 metrin etäisyydellä sijaitsee Muhkurin lehto.

Ympäristön tila ja laatu

Tilaa Pahanieniemi 1-13 sivuaa etelä-lounaassa Kuninkoja, joka on useita kilometrejä pitkä, Turun länsisatamassa mereen laskeva pienvesistö. Jokeen yhtyy pienempiä puroja kaltaisia vesiä. Laaksoissa kulkeva joki virtaa savisessa maaperässä ja törmät voivat olla jopa kolmen metrin korkuisia. Savikon paksuus Pahanien kohdalla on yli 20 metriä.

Alueen pinta- ja sulamisvedet kulkeutuvat maaston korkeuserojen mukaisesti kohti Kuninkojaa. Alueen korkeus merenpinnasta on noin neljä metriä.

Pintavesien määrä, jonka arvioidaan olevan noin 2000 m³/a, riippuu vuotuisista sademääristä ja sääolosuhteista. Pohjaveden muodostuminen alueella on vähäistä, koska alue on savikkoa.

Alue ja kohteet, joihin toiminnalla on vaikutuksia

Tilalta Pahanieniemi 1-13 noin 70 metriä pohjoiseen sijaitsee Muhkurin lehto, joka on rauhoitettu vuonna 1992 lehtojensuojeluasetuksen (503/1992) perusteella. Suojelu on toteutettu Turun kaupungin laatimalla kaavoituksella, jonka tavoitteena on Muhkurin lehtotyypin säilyttäminen. Suojelualueen rekisterikuvauksessa mainitaan mm., että alue on säilynyt suhteellisen hyvässä kunnossa, koska se on ollut pitkään metsätieteellisen tutkimuslaitoksen valvonnassa. Lisäksi kuvauksessa mainitaan, että alueella on keskeisen sijaintinsa vuoksi merkitystä opetuskohteena etenkin Turun kouluille, ja toisaalta jatkuvan tarkkailun ansiosta alue on edelleen merkityksellinen myös tutkimuskohteena.

Lähimmät asunnot sijaitsevat noin 100 metrin etäisyydellä palvelupisteestä koillisuuntaan. Saukonojantien ja sen poikkikatujen varrella pohjoisen suunnassa sijaitsee Muhkurin omakotialue, jonka lähimmät talot sijaitsevat vajaan 200 metrin etäisyydellä palvelupisteen tontista.

Pahanieniemi 1-13 tilan etelän- ja lännenpuolella on rakentamatonta teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta, jonka takana vajaan puolen kilometrin etäisyydellä palvelupisteestä sijaitsevat Pahanien omakotialue ja puisto-alue. Tilan itäpuolelta kulkee Turku – Turun satama rautatie ja pohjoispuolelta Turku – Uusikaupunki – rautatie. Palvelupisteestä noin 300 metriä kaakkoon sijaitsevat lähimmät Iso-Heikkilän asuntoalueen kerros- ja rivitalot.

Melu, liikenne ja muu kuormitus alueella

Kuusakoski Oy:n palvelupisteen toiminnan lisäksi alueella aiheuttavat melukuormitusta myös rautateiden tavaraliikenne Turun sataman ja Uudenkaupungin suuntaan sekä jossakin määrin Naantalin pikatien liikenne, jonka vaikutus tuntuu eniten Muhkurin omakotialueen pohjoislaidalla.

LAITOKSEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Kuusakoski Oy Turun palvelupisteen toiminnot ovat kierrätysmetallien sekä metallipitoisten tuotteiden ja jätteiden vastaanotto, lajittelu, käsittely sekä välivarastointi. Palvelupisteessä otetaan vastaan, lajitellaan, käsitellään, siirtokuormataan sekä välivarastoidaan käytöstä poistettuja ajoneuvoja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita, rakennus- ja teollisuusjätteitä, puuta, paperia, pahvia sekä muovia. Palvelupisteeseen otetaan vastaan, lajitellaan ja välivarastoidaan kaapeleita sekä johtimia.

Palvelupisteessä otetaan vastaan ja välivarastoidaan käytöstä poistettuja akkuja ja paristoja sekä kotitalouksien, yhdyskuntien ja teollisuuden ongelmajätteiden pieneriä.

Uusia toimintoja ovat:

- käytöstä poistettujen, vaarallisia osia sisältävien ajoneuvojen vastaanotto, esikäsitteily sekä välivarastointi,
- kotitalouksille ja ammattikäyttöön tarkoitetun sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanotto ja välivarastointi,
- puu-, paperi-, pahvi-, muovi-, rakennus- ja teollisuusjätteen vastaanotto, esilajittelu, siirtokuormaus ja välivarastointi,
- kaapeleiden vastaanotto, lajittelu ja välivarastointi,
- käytöstä poistettujen akkujen ja pattereiden vastaanotto ja välivarastointi sekä
- ongelmajätteiden pienerien vastaanotto, lajittelu ja välivarastointi.
- romurenkaiden vastaanotto ja välivarastointi

Palvelupisteessä voidaan vastaanottaa, käsitellä sekä lastata ja kierrättää materiaaleja yhteensä noin 86900 tonnia vuodessa.

Kuusakoski Oy:llä on Pahaniemen teollisuusalueella toimintaa vuorokaudet ympäriinsä seitsemänä päivänä viikossa. Häiritsevää melua aiheuttavaa toimintaa, kuten metallien lajittelua ja leikkausta suunnitellaan tehtäväksi arkisin klo 6-22 sekä lauantaisin 6-18 ja sunnuntaisin klo 7-18 välisenä aikana.

Materiaalien vastaanotto

Vastaanottotoimintoihin kuuluvat vastaanottotarkastus, laadunmääritys ja punnitustapahtumat. Palvelupisteeseen vastaanotettavat materiaalit luokitellaan vastaanottotarkastuksen yhteydessä. Tarkastuksessa otetaan huomioon materiaalien yleiset vaatimukset ja vaadittavat turvatoimet. Tarkastuksen jälkeen materiaali ohjataan kullekin materiaalityypille varatulle vä-

livarastointi- ja käsittelypaikalleen. Materiaalin punnitus suoritetaan vastaanottotarkastuksen yhteydessä.

Vastaanotettavien, käsiteltävien ja kierrätettävien materiaalien määrät

Kuusakoski Oy Turun palvelupisteessä vastaanotettavien, välivarastoitavien, käsiteltävien ja kierrätettävien materiaalien määrät ovat esitettyinä seuraavassa taulukossa:

Materiaali	Määrä t/a
Rautapitoinen kierrätysmateriaali	45000
Ei-rautapitoinen kierrätysmateriaali (alumiini, värimetallit)	7000
Metallipitoinen teollisuusjäte (hiontapölyt, metallilastut, keernahiekat, valanteet, suodatinpölyt, sakat, valukuonat, prosessiliuokset, syklonijäte)	2000
Käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä niiden komponentit	5000
Kaapelit ym. rinnasteiset tuotteet ja johtimet	3000
Käytöstä poistetut ajoneuvot	5000
Romurenkaat	5000
Kylmälaitteet	1000
Akut ja paristot	700
Puu, paperi, pahvi, muovi ja lasi	5000
Kestopuu	100
Metalli-, paperi-, kartonki-, puu- ja muovipakkaukset	3000
Rakennus- ja teollisuuden purkujäte	5000
Ongelmajätteiden pienerät (ml. asbestijäte ja öljyt)	100
Yhteensä tonnia	86900

Materiaalien välivarastointi, käsittely ja tuotteistaminen

Rautapitoinen ja ei-rautapitoinen kierrätysmateriaali lajitellaan, rikastetaan, leikataan, paalataan ja välivarastoidaan. Lajittelu ja rikastaminen suoritetaan pääosin koneellisesti kouralla tai magneetilla varustetulla kahmarilla. Suuret kappaleet leikataan mekaanisesti leikkurilla tai polttoleikataan laatuluokkien edellyttämiin mittoihin. Suuret valurautakappaleet murskataan. Lajittelun ja käsittelyn jälkeen eri materiaalilaadut välivarastoidaan laareissa, suuremmille kappaleille on varattuna omat välivarastointi- ja käsittelyalueensa. Öljyä sisältävät materiaalit välivarastoidaan alueella, missä valumavedet ohjautuvat öljynerotusjärjestelmän kautta ojaan ja edelleen mereen.

Tuotteistetut kierrätysmetallit toimitetaan teollisuuden raaka-aineiksi. Suurimpia vastaanottajia ovat maamme terästehtaat sekä kemian teollisuus. Alumiinit toimitetaan Kuusakoski Oy Heinolan tehtaalle tai muille alumiinia hyödyntäville yrityksille.

Käytöstä poistettujen ajoneuvojen esikäsittelyssä ajoneuvoista poistetaan valtioneuvoston romuajoneuvoasetuksen mukaisesti renkaiden lisäksi ongelmajätteiksi luokiteltavat materiaalit, kuten öljyt, jäähdynnesteet ja käynnistysakut. Nesteet kerätään erillisiin astioihin ja toimitetaan asianmukaiseen luvalliseen käsittelyyn. Vanteet voidaan irrottaa renkaista kahmariin kiinnitettävän lisälaitteen avulla. Renkaat ja akut toimitetaan kierrätykseen. Hyötykäyttöön ohjattavat auton lasi-, muovi- ja kumiosat poistetaan ennen autonrunkon toimittamista murskattavaksi. Käytöstä poistetut ajoneuvot voidaan toimittaa myös esikäsittelemättöminä luvalliselle käsittelijälle.

Esikäsittely tapahtuu käsityönä. Ajoneuvot kuivataan valuttamalla tai mahdollisesti ajoneuvojen kuivauslinjalla hallissa. Kuivauslinjan tarve riippuu esikäsiteltävien ajoneuvojen määrästä. Käytöstä poistettujen ajoneuvojen kuivaus- ja välivarastointipaikat rakennetaan valtioneuvoston romuajoneuvoasetuksen mukaiseksi. Esikäsittelemättömät ajoneuvot väli-varastoidaan ulkona nestetiiviiksi pinnoitetulla alueella, josta valumavedet johdetaan öljynerotusjärjestelmään.

Käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä kylmälaitteet vastaanotetaan ja välivarastoidaan ulkona nestetiiviiksi pinnoitetulla alueella tai vaihtoehtoisesti lavoilla tai konteissa. Käytöstä poistettuja sähkö- ja elektroniikkalaitteita tai kylmälaitteita ei käsitellä Turun palvelupisteellä, vaan ne toimitetaan esikäsiteltäviksi luvan saaneelle käsittelijälle.

Rakennusjäte ja teollisuuden purkujäte esilajitellaan pääasiassa koneellisesti kahmarilla tai käsin siten, että saadaan erilleen metallit, mineraalaines (kivi, hiekka jne.), poltton kelpaava jae, mahdollisesti hyödynnettävä muovijae sekä kaatopaikkajae. Esilajiteltu rakennusjäte ja teollisuuden purkujäte välivarastoidaan ulkona pinnoitetulla alueella.

Keräyspaperi, pahvi, muovi ja lasi otetaan vastaan ja välivarastoidaan ulkona pinnoitetulla alueella sekä toimitetaan luvalliselle käsittelijälle.

Metalli-, paperi-, kartonki-, puu- ja muovipakkaukset lajitellaan ja väli-varastoidaan ulkona pinnoitetulla alueella. Metallipakkaukset toimitetaan raaka-aineiksi metalliteollisuudelle. Paperi-, kartonki- ja muovipakkaukset toimitetaan hyötykäyttöön. Puupakkaukset toimitetaan rakennusjätteen ja teollisuuden purkujätteen mukana tulevan puun kanssa hyötykäyttöön. Polttolaitokseen soveltuva materiaali toimitetaan ko. luvan saaneelle laitokselle. Kierrätykseen soveltumaton materiaali loppusijoitetaan.

Käytöstä poistetut akut ja paristot vastaanotetaan, lajitellaan käsin ja väli-varastoidaan Kuusakoski Oy Turun palvelupisteessä. Lajittelu tapahtuu vastaanottotarkistuksen yhteydessä ja lyijyakut välivarastoidaan erillään muista akuista. Kun VAK-hyväksytyt kuljetusastiat ovat täynnä, kuljetetaan akut ja paristot Kuusakoski Oy Rauman palvelupisteeseen. Kuljetuksista täytetään siirtoasiakirjat.

Ongelmajätteiden pienerät tunnistetaan, lajitellaan ja järjestellään laaduin sopiviin varastointi – ja kuljetuseriin.

Ongelmajätteiden pienerillä tarkoitetaan:

- öljyisiä vesiseoksia sekä emulsioita
- jäteöljyjä yleensä
- maali-, liima-, hartsi-, tiivistemassa- ja painovärijätteitä
- liuottimia
- nestemäisiä orgaanisia ja epäorgaanisia liuoksia
- pinta-, kemian-, valokuvaus-, röntgenkuvaus- ja graafisessa tms. teollisuudessa syntyviä metallipitoisia liuoksia, sakkoja ja filmimateriaalia sekä syanidijätettä
- muita ongelmajätteitä
- asbestijätettä

Nestemäiset ongelmajätteet välivarastoidaan katetussa ja valuma-altaalla varustetuissa tiloissa. Metallipitoiset liuokset ja sakat kuljetetaan Kuusankoski Oy Kaukalahden tuotantolaitokselle. Muut ongelmajätteet toimitetaan vastaanottajille, joilla on asianmukainen lupa.

Hakija on 2.6.2006 täydentänyt hakemustaan ilmoittamalla sähköpostitse haluavansa ottaa vastaan Turun palvelupisteessä noin 5000 tonnia romu-
renkaita. Laitoksella renkaat vain välivarastoitaisiin ja vietäisiin siirto-
kuormauksena Espoon Ekoparkiin tai yrityksen Heinolan toimipisteeseen käsiteltäviksi. Suurin kerralla varastoitava määrä Turun palvelupisteessä olisi 200 tonnia.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Jätevedet ja päästöt vesiin sekä maaperään

Toiminta tapahtuu asfaltoidulla alueella, joka on osittain salaojitettu ja putket johdettu kahteen pintavesikaivoon ja edelleen Kuninkojaan, jonne myös pinta- ja sulamisvedet kulkeutuvat. Pohjaveden muodostuminen on vähäistä, koska alueella savikon paksuus on 20 – 30 metriä. Toimistorakennuksen edessä olevan autovaa'an kohdalla on öljynerotuskaivo. Kiinteistöä ei ole liitetty kunnalliseen vesi- ja viemäriverkkoon. Käyttövesi tuodaan tankkiautolla ja talousvedet johdetaan säännöllisin välein tyhjentäviin umpikaivoihin.

Leikkuri on sijoitettu alueelle, joka on öljyvuotojen varalta reunustettu matalalla asfaltireunuksella. Leikkuria ympäröivän alueen hulevedet johdetaan öljynerottimeen, joka on varustettu hälyttimellä.

Ongelmajätteet varastoidaan VAK-hyväksytyissä konteissa ja ulkotiloissa säilytettävät kontit on varustettu tiiviillä kansilla.

Päästöt ilmaan ja roskaantuminen

Dieselkäyttöisistä ajoneuvoista ja työkoneista aiheutuu päästöjä ilmaan, erityisesti hiukkaspäästöjä sekä typen oksideja ja hiilidioksidia. Alueella käy keskimäärin 65 – 85 ajoneuvoa vuorokaudessa. Junakuljetuksia on viikoittain. Polttoleikkauksissa syntyy hitsauskaasuja. Leikkauksiin käytetään nestekaasua ja asetyleeniä.

Kierrätysmateriaalien käsittely ja ajoneuvoliikenne aiheuttavat myös pölypäästöjä, joilla ei kuitenkaan ole arvioitu olevan vaikutusta ympäristöön. Rakennus- ja purkujätettä ei murskata, vaan se toimitetaan lajittelun jälkeen suoraan loppukäyttäjälle. Näin vältetään murskauksessa syntyvän pölyn ja roskan leviäminen ympäristöön. Yhtiö varautuu rakentamaan suojaavan katoksen, mikäli siirtokuormattavat materiaalit aiheuttavat pölyhaittoja.

Melu

Kuusakoski Oy Turun palvelupisteen ympäristölle aiheuttama melu syntyy materiaalikuormien purkauksista ja lastauksista sekä materiaalien lajittelusta, murskauksesta, haketuksista, pulveroinnista ja koneiden sekä laitteiden käyntiäänistä. Merkittävin melun aiheuttaja palvelupisteessä on materiaalien mekaaninen leikkaus ja lajittelu.

Syntyvä melu on kapeakaistaista ääntä ja se on luonteeltaan impulssimaisista. Impulssimelu sisältää hetkellisiä, enintään 1 sekunnin kestäviä meluhuippuja. Melun impulssimaisuus vähenee etäisyyden kasvaessa melulähteestä. Ins.tsto Paavo Ristola Oy on melumittauksissaan todennut, että noin 200 metrin etäisyydellä palvelupisteestä sijaitsevalla Muhkurin asuntoalueen lähimmässä häiriintyvässä kohteessa on melun impulssivaikutus +2dB.

Ins.tsto Paavo Ristola Oy on suorittanut alueella melumittauksia vuonna 2002 ja 2004. Vuoden 2002 keväällä suoritettujen mittausten perusteella oli Muhkurin asuntoalueen lähimmässä häiriintyvässä kohteessa ohjearvoon verrannollinen keskiäänitaso 55,0 dB(A). Samanaikaisesti mitattiin Muhkurin luonnonsuojelualueelta 52,8 dB(A) keskiäänitaso. Tämän jälkeen Kuusakoski Oy Turun palvelupiste toteutti leikkurin melusuojan keuhalla 2002. Kun Ins.tsto Paavo Ristola suoritti keuhalla 2004 uudelleen alueella melumittauksia, oli Muhkurin asuntoalueen lähimmässä häiriintyvässä kohteessa ohjearvoon verrannollinen keskiäänitaso 49,0 dB(A).

Leikattava materiaali aiheuttaa ääntä leikkurin terissä sekä pudotessaan leikkurilta siiloon. Äänen voimakkuus riippuu käsiteltävästä materiaalista, erityisesti sen vahvuudesta. Kun leikkurin terien ympärille rakennettiin suppilo, joka äänieristettiin kumivuorauksella, oli melu 15 metrin etäisyydellä 77,3 dB(A), kun se ennen melusuojan rakentamista oli 90,6 dB(A).

Yhteenvedona melumittauksista voidaan sanoa, että Kuusakoski Oy Turun palvelupisteen aiheuttama ohjearvoon verrannollinen keskiäänitaso Muhkurin asuntoalueella sen lähimmässä häiriintyvässä kohteessa on LAeq 46,7...58,8 dB(A) ja Muhkurin lehtojensuojelualueella se on noin 53 dB(A).

Promethor Oy teki kevään 2005 aikana sekä lyhytaikaisia että jatkuvatoimisia melumittauksia toiminta-alueella ja lähimpien häiriintyvien kohteiden luona. Mittaustulosten perusteella on laskennallisesti arvioitu päiväajan ekvivalentti äänitaso (L_{Aeq} klo 7 – 22). Melulaskelmat perustuvat tämänhetkiseen toiminta-aikaan, jolloin melua aiheuttavaa työtä saa tehdä voimassa olevan päätöksen mukaisesti klo 7 – 18, vaikkakin käytännössä ko. työtä tehdään yleensä klo 7 – 16. Ohjearvoon verrattavaksi päiväajan ekvivalenttitasoksi saatiin 49 – 52 dB(A), jossa on mukana myös toimintaajan ulkopuolista aikaa (klo 16 – 22). Lopputuloksena impulssikorjauksen

jälkeen todetaan, että toiminnan aiheuttama keskiäänitaso lähimmän asuinrakennuksen kohdalla ja lehtojensuojelualueen reunalla on alle 55 dB(A) ja alittaa siten VNp 993/1992:ssä annetun asuinalueiden ohjearvon.

Lyhytkestoiset mittaukset lähimmän asunnon pihalla, n. 100 m etäisyydellä palvelupisteestä (junien ohiajo ei sisälly tuloksiin)

Klo	L _{Aeq} (dB)	L _{Amin} (dB)	L _{Amax} (dB)	L ₉₀ (dB)	L ₁₀ (dB)
13.00-14.00	56,5	42,4	85,6	45,7	56,9
13.19-13.26	60,6	46,6	82,1	48,3	60,3
13.40-14.00	54,6	42,8	78,7	45,5	55,9
10.05-10.35	57,1	43,7	80,2	47,8	60,7
13.22-13.52	58,1	43,8	78,2	47,5	61,2

Jatkuvatoimiset mittaukset lähimmän asunnon piha-alueella

Pvm	Ajanjakso	L _{Aeq} (dB), mitattu	L _{Aeq} (dB), junien melu poistettu
18.1.2005	11.30-22.00	56,2	52,8
18.-19.1.2005	22.00-7.00	54,9	46,4
19.1.2005	7.00-22.00	57,2	52,1
20.1.2005	9.00-22.00	57,1	49,8
21.1.2005	8.35-22.00	54,3	48,8
25.1.2005	8.00-22.00	56,6	45,2

Laitosalueella suoritettavat mittaukset

Pvm	Melulähde ja etäisyys	L _{WA} (dB)	L _{Aeq} (dB)	L _{Amin} (dB)	L _{Amax} (dB)
2.2.	Polttoleikkaaja E1 / 10 m	98	70,0	67,6	96,0
2.2.	Polttoleikkaaja E2 / 10 m	98	70,0	68,6	99,1
12.5	Paalain / 20 m	102	68,0	56,7	89,9
.					
12.5	Leikkuri / 10 m	107	75,0	60,3	91,3
.					

Promethor Oy:n mittausraportissa todetaan lisäksi, että erityisesti leikkurin ja paalaimen toiminta ja melupäästö vaihtelevat merkittävästi (n. ± 3 dB). Havaintojen perusteella polttoleikkauksesta ei aiheudu paljon melua. Paalaimen ja leikkurin kokonaismelupäästöt jäävät suhteellisen vähäisiksi, koska niiden käyttöaika on hyvin rajoitettu. Toisaalta paalaimesta ja leikkurista aiheutuu hetkellisesti suuria melutasoja ympäristöön ja siten viihtyisyshaittaa. Laitteiden moottorit eivät ole äänekkäitä, vaan melua aiheutuu metallin käsittelystä nosturilla. Selvityksessä todetaan, että yksittäiseen laitteeseen suunnatuilla meluntorjuntatoimenpiteillä ei voi merkittävästi vaikuttaa alueen ympäristön melutasoon.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Kuusakoski Oy Turun palvelupisteen toiminnasta syntyy seuraavia jätejakeita (ympäristöministeriön asetuksen 1129/2001 mukainen numerointi):

- sekalainen yhdyskuntajäte, omasta toiminnasta (20 03 01)
- biojäte (20 01 08)
- pihan siivousjäte (17 05 04)
- öljynerottimen liete, omasta toiminnasta (13 05 02*)
- öljynerottimen pintaöljy eli öljy-vesiseos, omasta toiminnasta (13 05 07*)
- sekalainen ei-kierrätettävä jäte, toimitettavan materiaalin mukana
- rakennusjätteen esilajittelussa syntyvä sekajäte (sisältää mm. kipsipohjaisia rakennusaineita, PVC-muovia, eristysaineita ja tekstiilejä) (19 12 12)
- käytöstä poistettujen ajoneuvojen esikäsittelytoiminnasta syntyvät jätteet, kuten akut (20 01 33*), jäteöljyt (13 02*), polttoaineet (13 07*), öljynsuodattimet (16 01 07*), jarru- (16 01 13*), jäädytin- (16 01 14*/15) ja tuulilasinpesunesteet (16 01 99) sekä renkaat (16 01 03).

Kun käytöstä poistettu ajoneuvo esikäsitellään, kertyy siitä keskimäärin jätteenä polttoainetta 5,8 litraa, moottori- ja vaihteistoöljyä 3,8 litraa, jäädytinnestettä 2,4 litraa sekä muita nesteitä yhteensä 0,7 litraa. Esikäsittelemättömän ajoneuvon keskimääräinen paino on noin 760 kiloa. Ongelma-
jättemäärä tuhatta ajoneuvoa kohden on 12,6 tonnia.

Kuusakoski Oy Turun palvelupisteen toiminnasta arvioidaan syntyvän jätettä noin 1000 tonnia vuodessa.

Päästötarkkailu

Lounais-Suomen ympäristökeskus on hyväksynyt laitoksen pintavesitarkkailusuunnitelman 4.2.2005 antamallaan päätöksellä (10 YLO, Dnro 0201Y1310-111). Ohjelman mukaisesti laitoksen hulevesiä tarkkaillaan kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä. Näytteistä analysoidaan pH, sähkönjohtavuus, lyijy, kadmium sekä öljyt ja rasvat (C₁₁-C₃₉). Vuoden 2005 tarkkailujen mukaan öljypitoisuus on purkupuutken suulla vaihdellut välillä 160 mg/l – 250 mg/l. Toisaalta virtaama purkupuutkessa on ollut erittäin vähäinen (näytteisiin vesi tullut tipoittain), eikä pitoisuus ole juurikaan ollut koholla enää tontin rajalla Kuninkojassa. Kadmiumpitoisuus on ollut keväällä 2,5 µg/l purkupuutken päässä ja syksyllä 2,2 µg/l tontin rajalla.

Raportointi

Voimassa olevassa ympäristöluvassa toiminnanharjoittaja on velvoitettu pitämään kirjaa toiminnassa käsiteltyjen jäteraaka-aineiden sekä syntyvien jätteiden määristä, lajeista, laadusta ja alkuperästä sekä toimituspaikoista ja –päivämääristä. Yhteenvedo em. tiedoista on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Riskinarviointi ja toimet onnettomuuksien estämiseksi

Kuusakoski Oy Turun palvelupisteen ympäristöasioiden hallintajärjestelmään, SFS-EN ISO 14001, on laadittu palvelupisteen turvallisuussuunnitelma sekä ohjeet onnettomuustapausten varalle. Turvallisuussuunnitelmassa on kuvaus koko palvelupisteen henkilöstön koulutuksesta ja perehdyttämisestä onnettomuuden varalle. Suunnitelmassa on esitetty palvelupisteen polttoleikkauspaikat, sammuttimien sijainnit, pelastautumislaitoksen reitit, pelastautumisreitit, palontorjunta sekä esitys vaarallisilta aineilta suojautumisesta. Kirjalliset ohjeet kattavat palontorjunnan, tulityöt, öljyvuotojen torjunnan, sammutuslaitteiden paikat sekä alkusammutuksen sekä yleisturvallisuusohjeet.

Onnettomuuden riskiä on pienennetty kieltämällä asiattomilta pääsy alueelle. Alueen valaistusta on kohennettu niin, että työskentely on turvallista myös pimeään aikaan.

Tulitöissä noudatetaan tulityölle annettuja ohjeita ja määräyksiä. Ennen polttoleikkauksen aloittamista tarkistetaan ympäristö ja leikattava materiaali. Palavat materiaalit poistetaan ja tarkistetaan sammutusvälineiden sijainnit. Työsuojelukierroksista pidetään kirjaa, kirjataan havaitut puutteet ja sovitut toimenpiteet. Työsuojelukierroksille osallistuu myös aliurakoitsijan edustaja. Työkoneiden- ja laitteiden käyttöturvallisuutta pidetään yllä suorittamalla ennakkohuollot laitteen valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti. Kuusakoski Oy Turun palvelupiste on aidattu ja portit pidetään lukittuna, kun palvelupisteessä ei ole toimintaa. Alue on vartioitu.

Laitoksella on voimassaoleva lakisääteinen ympäristövahinkovakuutus.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 14.4.2005, 26.5.2005, 19.9.2005 ja 2.6.2006.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuulutuksella Turun kaupungin ilmoitustaululla 27.4.-26.5.2005 sekä sanomalehti Turun Sanomissa ja Åbo Underrättelser -lehdessä 27.4.2005. Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu asianosaisille kirjeellä 21.4.2005.

Tarkastukset, neuvottelut ja katselmukset

Laitoksella 19.8.2005 tehdyn tarkastuksen muistio on liitetty hakemukseen.

Lausunnot

Turun kaupungin ympäristö- ja kaavoituslautakunta on 1.11.2005 antamassaan lausunnossa esittänyt pääpiirteittäin seuraavaa:

Toiminnan laajentaminen ja jatkaminen nykyisellä paikalla edellyttää, että ympäristöön kohdistuvat haitat eivät lisäänty ja että niitä pystytään vähentämään. Erityistä huomiota tulee kiinnittää melu- ja pölypäästöjen torjuntaan, alueen siisteyteen, jätevarastojen ylläpitoon ja maaperän sekä Kuninkojan vesistön suojeluun. Alueen tulee olla myös visuaalisesti mahdollisimman vähän ympäristöä häiritsevä. Toimintaympäristön vaativuuden vuoksi lupa tulisi myöntää määräaikaisena vuoteen 2011 saakka. Toiminnan järjestäminen saattaa jatkossa edellyttää hallitilojen rakentamista tiettyjä toimintoja varten melu- ja pölypäästöjen rajoittamiseksi etenkin, jos vuorokautista työaikaa halutaan pidentää. Nykyisillä toimintatavoilla ja melupäästöillä meluavat työvaiheet on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 07 ja 18 välillä.

Laitosalueen ja sinne johtavien teiden puhtaudesta tulee huolehtia siten, ettei niistä aiheudu häiritsevää pölyämistä alueen ulkopuolelle. Mikäli varastoitavien materiaalien pölyämistä ilmenee, tulee se estää esim. kastelulla. Kaikki materiaali on varastoitava siten, ettei sitä pääse kulkeutumaan tuulen mukana alueen ulkopuolelle.

Mikäli esimerkiksi sääolosuhteiden takia pölyntorjuntaa ei pystytä toteuttamaan riittävän tehokkaasti tai pölyntorjuntaan käytettävä laite on rikoontunut, tulee murskaus tai haketus keskeyttää, kunnes sääolosuhteet paranevat tai laite on korjattu. Hyvin tuulisella ilmalla murskausta on vaikea toteuttaa tässä paikassa siten, ettei tuuli kuljeta pölyä asutuksen suuntaan.

Asbestijätteen vastaanotto ja käsittely on alueella ilmeisen vaikea järjestää, eikä sitä tulisi alueella sallia. Mikäli asbestijätteen vastaanotto kuitenkin sallitaan, käsittelyn ja kuljetuksen yhteydessä on varmistuttava siitä, että henkilökunnalla on materiaalin käsittelyyn vaadittava erityinen asiantuntemus ja taito.

Suunniteltu 5000 tonnin rakennusjättemäärän käsittely ympäristöhaittoja aiheuttamatta nykyisellä tontilla on epärealistinen tavoite, minkä vuoksi sille ei tulisi myöntää lainkaan lupaa.

Meluserelvitykset osoittavat, että todennäköisesti asuinalueilla ei ylitetä päiväjän ekvivalenttisen melun ohjearvoa 55 dBA. Naantalintien pikatie ja muu kaupungin taustakohina aiheuttavat noin 45 dBA:n melutason Muhkurinmäki 9:n mittauspisteeseen (luonnonsuojelun alueen reunassa, lähimmän asunnon tuntumassa). Taustamelu yhdistettynä junaliikenteen meluun aiheuttaa tason, joka ylittää luonnonsuojelun alueiden ohjearvon 45 dBA.

Romunkäsittelytoiminnasta aiheutuva melu sisältää runsaasti lyhytaikaisia maksimiäänitasoja, jotka merkittävästi lisäävät melun häiritsevyyttä, vaikei asuinalueille annettu ohjearvo ylittyisikään. Selvityksen mukaan suurin yksittäinen taso aiheutuu kuitenkin junan ohiajosta. Romun kaadosta kuorma-autosta ja romun käsittelystä (kaato kuorma-autosta, romun heittäminen nosturilla) aiheutuu melupiikkejä, jotka mittauspisteessä (Muhkurinmäki 9) vaihtelevat tasoltaan 70 ja 85 dBA:n välillä.

Edellä esitetyn perusteella laitoksen vuorokautista toiminta-aikaa ei tule pidentää hakemuksen mukaisesti, vaan meluavan työn osalta tulee noudattaa aiemmassa päätöksessä annettuja työaikoja (muutamia poikkeuksia)

maanantaista perjantaihin klo 07 – 18), ellei melun huippuja pys-
tytä laskemaan vaimentamismenetelmillä tai sijoittamalla toiminto sisäti-
loihin. Mikäli vuorokautista työaika pidennetään, tulee ympäristölupapää-
töksessä selkeästi eritellä ne vähämeluiset työvaiheet, joita voi häiriötä ai-
heuttamatta tehdä ilta- ja yöaikana sekä viikonloppuisin. Mikäli toimintaa
on tarkoitus jatkaa vuoden 2008 jälkeen, tulee leikkuri sijoittaa meluhaitto-
ja vähentävään halliin.

Työmenetelmiä ja –tapoja tulee määrätietoisesti koko ajan kehittää vähä-
meluisempaan suuntaan. Myös uusien työkoneiden ja –laitteiden valinnas-
sa tulee kiinnittää huomiota niiden melutasoon. Melun ekvivalenttitaso ei
lähimpien asuintalojen kohdalla saa ylittää valtioneuvoston melutason oh-
jearvoja.

Alueella sijaitseva 9,5 m³:n kokoinen öljysäiliö tulee sijoittaa asfaltoidulle
tai betonoidulle alustalle tai varustaa valuma-altaalla. Työkoneiden tank-
kauspaikan tulee olla asfaltoitu ja maanpinnan muodon tulee viettää kohti
öljynerotuksella varustettua pintavesikaivoa. Säiliön täytön sekä työkonei-
den tankkauksien yhteydessä syntyy valumia, joita oli nähtävissä tank-
kauspaikalla.

Romuajoneuvojen esikäsittelyyn tulee rakentaa öljynerotuskaivolla ja val-
lituksella eristetty alue. Nykyinen sähkö- ja elektroniikkaromun varastoin-
tiin käytettävä halli ei sellaisenaan ole sopiva, koska sen lattia viettää lai-
tosalueen ulkopuolelle. Leikkuri tulee kattaa tai suojata siten, ettei sadeve-
si pääse missään oloissa huuhtelemaan öljyjä piha-alueelle.

Pintavesien tarkkailua tulee toiminnan laajenemisen myötä tehostaa nykyi-
sestä ja toiminnanharjoittajan on jätettävä uusi tarkkailusuunnitelma ympä-
ristökeskuksen hyväksyttäväksi. Tulokset tulee toimittaa ympäristökes-
kuksen lisäksi kaupungin ympäristönsuojelutoimistoon.

Toiminnasta aiheutuvia melutasoja tulee mitata niissä tilanteissa, joissa
toiminnan volyymin, laadun, työmenetelmien tai toimintojen sijoittumisen
osalta tapahtuu muutoksia, joilla saattaa olla vaikutusta ympäristöön kan-
tautuvaan meluun.

Turun kaupungin ympäristöterveydenhuollon yksikkö on yhtynyt ympäris-
tö- ja kaavoituslautakunnan lausuntoon.

Turun kaupunginhallitus on 17.11.2005 antanut samansisältöisen lausun-
non kuin ympäristö- ja kaavoituslautakunta sekä ympäristöterveydenhuol-
lon yksikkö.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty määräaikaan mennessä yksi muistutus, jonka on
allekirjoittanut 61 Muhkurin omakotitaloalueella asuvaa henkilöä (muistu-
tus A). Lisäksi määräajan jälkeen on saapunut kuusi muistutukseksi luetta-
vaa sähköpostiviestiä yhteensä neljältä henkilöltä, jotka ovat allekirjoitta-
neet myös määräaikaan mennessä saapuneen muistutuksen (muistutukset
B). Edelleen määräajan jälkeen on sähköpostitse saapunut yksi muistutus
lähialueen asukkailta (neljä henkilöä samassa taloudessa), jotka eivät ole

osallisena muihin muistutuksiin (muistutus C) ja yksi muistutus Muhkurin omakotiyhdistykseltä (muistutus D).

Muistutus A

Muistuttajat ovat vaatineet, että haetulle toiminnan laajentamiselle ei myönnetä ympäristölupaa. Aiemman, Vaasan hallinto-oikeudessa muutetun lupapäätöksen edellyttämien melunvähennystoimenpiteiden jälkeenkin L_{Aeq} -taso ei alita päiväohjearvoa 55 dB(A) ja toisaalta lehtojensuojelualueella päiväohjearvon 45 dB(A) ylitys on huomattava. Lisäksi mittaus tuloksiin tulee lisätä melun iskumaisuuden vuoksi 5 dB ennen tulosten vertaamista ohjearvoihin. Hakemuksessa ilmoitettu etäisyys (230 m) Muhkurin lehtojensuojelualueelle on väärä tai mitattu laitosalueen keskeltä. Etäisyys romun lähimmistä käsittelypaikoista luonnonsuojelualan reunaan on 120 m ja lähimpiin asuintaloihin 150 m.

Laitoksesta kuuluu yhä ympäristöluvan saatua lainvoiman useasti erittäin häiritseviä meluhuippuja ja päiväohjearvo 55 dB(L_{Aeq}) ylittyä; toiminnan laajennus voi lisäksi edelleen nostaa melutasoa. Ympäristöön aiheutunut melu on ollut laadultaan erittäin impulssinomaista, kirskuvaa ja hyvin suuria vaihteluja sisältävää. Alueella liikkuvien autojen peruutusvaroitussäät kantautuvat kauas. Asuinalueet ovat laajentuneet laitoksen ympäristössä, kun Iso-Heikkiläntie 5:een on rakennettu Turun Kaupunkilähetys ry:n omistama vanhusten palvelutalo.

Meluntorjunnan yleinen päämäärä on terveellinen ja viihtyisä elinympäristö, jossa ei ole meluhaittoja. Kansalaisten tulee myös voida nauttia hiljaisuudesta ja kuunnella luonnon ääniä. Rakennetun ympäristön tilaa tulee parantaa siellä, missä melusta on haittaa. Edelleen muistutuksessa todetaan, että melusta aiheutuu monia terveyshaittoja sekä ihmisille että eläimille. Siksi melutasoa tässäkin tapauksessa on pienennettävä ohjearvoon ja jopa sen alle. Melun vaikutuspiiriin jää eri suunnissa laaja asuinalue.

Voimassaolevassa ympäristöluvassa annetut määräykset joko eivät täytä lakien, asetusten ja ohjeiden vaatimuksia tai niitä on tulkittu kyseenalaisesti:

- VHO:n ratkaisussa perustellaan, että "lehtojensuojelualan tarkoituksena on suojella alueen kasvillisuutta, eikä nyt myönnetty lupa vaaranna suojelun tarkoitusta". Ympäristöministeriön internetsivuilla taas todetaan, että "lehtojensuojelualan tavoitteena on suojella eri tyyppisiä lehtoja eri lehtokasvillisuusvyöhykkeillä sekä turvata niiden eläin- ja kasvilajisto".

Muistutuksessa todetaan lisäksi, että lintuharrastajien ja –tutkijoiden havaintojen ja kertoman mukaan muutamien lintulajien pesiminen alueella on vähentynyt selvästi noin kolmen vuoden aikana. Tähän muistuttajat epäilevät yhtenä syynä olevan melutason lisääntymisen. Edelleen muistuttajat vaativat, että melutason alueella tulee olla niin alhainen, että eläinlajisto lehtojensuojelualueella häiriintyy mahdollisimman vähän. L_{Aeq} -taso 45 dB ei saa ylittyä päiväsaikaan, impulssimaisuus huomioon ottaen. Hakemuksen mukaan ko. ohjearvo ylittyy selvästi. Taustamelutaso ei ylitä ohjearvoa ilman laitoksen toimintaa, jos melu mitataan etelärinteeltä useasta kohtaa eikä vain mäen keskeltä. Liikenteen taustamelun takia ei ole perusteltua jättää määrittelemättä melutason raja-arvoa lehtojensuojelualu-

eelle. Toisaalta on myös kyseenalaista väittää, että laeissa, asetuk-
sissa ja päätöksissä määritellyt arvot ovat vain ohjeellisia eikä niihin siksi
ole tarpeen pyrkiä. Jos ohjearvot ylitetään, pitää ryhtyä toimiin ohjearvon
saavuttamiseksi.

Laitos on myös esteettisesti sopimaton luonnonsuojelualueen viereen ja
asuinalueiden keskelle. Laitoksen ympäri pitäisi rakentaa korkeita meluai-
tauksia. Tällaisten laitosten pitäisi nykypäivänä toimia pääosin teollisuus-
hallien sisällä. Koska lupa on määräaikainen, on kohtuullista, että laitos
voisi toimia 31.12.2007 saakka ilman suuria halli-investointeja ja siirtyä
tämän jälkeen haja-asutusalueelle. Vaikka nykyinen sijoituspaikka on kaa-
vanmukainen, on silti harkittava, minkä tyyppistä teollisuustoimintaa sallit-
aan asuinalueiden keskelle ja luonnonsuojelualueen viereen.

Muistutukset B

Sähköpostitse 16.9.-5.12.2005 saapuneissa kuudessa muistutuksessa Muh-
kurin omakotitaloalueen asukkaat ovat täydentäneet ja osin toistanee
muistutuksessa A esiin tulleita näkökohtia. Muistutusten keskeinen sisältö
on seuraava:

- Äänitasomittari antaa säännöllisesti enimmillään jopa yli 100 dBA:n het-
kellisiä äänitasoja luonnonsuojelualueen rajalla, mutta ajoittain myös lä-
himmillä omakotikiinteistöillä; 80 dBA:n maksimitasot ovat tyyppillisiä
molemmissa kohteissa. Ekvivalenttitaso on muistuttajien arvion mukaan
todennäköisesti viikoittain ainakin joinakin päivinä 60 – 70 dBA. Useim-
pina arkipäivinä L_{Aeq} -taso 55 dBA ylittyy. Muistuttajat ovat itse suorit-
taneet mittaukset äänitasomittarilla, joka ei ole integroiva, ts. ei ilmoita
 L_{Aeq} -tasoa. Mittaukset ovat kohdistuneet metalliromun käsittelytoiminnan
aiheuttamaan meluun, ei leikkuriin.
- Melu on erityisen häiritsevää epäsäännöllisen ja osin impulssimaisen
luonteensa sekä pitkän keston vuoksi. Junan aiheuttama melu on tosin
yleensä voimakkaampi asuinkiinteistöillä, mutta toistuu vain muutaman
kerran päivässä, on lyhytkestoinen tapahtuma eikä sisällä impulssimaisia
elementtejä.
- Promethor Oy:n mittaukset keväällä 2005 eivät ole luotettavia, koska
tuolloin Kuusakoski Oy:llä oli poikkeuksellisen hiljaista. Toiminnanhar-
joittaja on myös voinut vaikuttaa mittauksen ajankohtaan itselleen edulli-
sella tavalla.
- Melutason seuranta ei ole asukkaiden velvollisuus, vaan ympäristöluvas-
sa on edellytettävä vedenpitävää mittauskäytäntöä, esim. jatkuvatoimista
mittausta. Mikäli jatkuvatoimista mittausta ei edellytetä, määräaikaimit-
tausten ajankohdat on satunnaistettava ja toteutettava ilmoittamatta niistä
etukäteen toiminnanharjoittajalle.
- Lupaa ei tule myöntää 31.12.2007 jälkeiselle ajalle, koska toiminnanhar-
joittaja ei ole kyennyt vähentämään melutasoa aiemmasta. Mikäli lupa kui-
tenkin myönnetään, sen tulee olla lyhytaikainen ja melutaso luonnonsuoje-
lualueella ei saa ylittää 45 dB(A):ä. Lisäksi toiminnan valvontaa on paran-
nettava.
- Melutaso on lisääntynyt vuoden 2005 aikana huomattavasti. Kun toimin-
nalle haetaan lupaa laajentaa, haitatkin todennäköisesti pahenevat. Asuin-
alueen arvo laskee ja viihtyisyys vähenee. Ennen kaikkea luonnonsuojelu-
alue kärsii.

- Kuusakoski Oy:n ympäristöluvassa on noudatettava samoja KHO:ssa 20.3.2000 (DN:o 1429/3/99, taltio n:o 577) vahvistettuja melutason vaatimuksia kuin Lohja Ruduksen murskaamolle: L_{Aeq} asuinalueilla 50 dBA klo 6.00-7.00 ja 55 dBA klo 7.00-18.00 sekä lehtojensuojelualueella 45 dBA.
- Ympäristö- ja kaavoituslautakunta on ottanut kantaa vain leikkurin meluun, vaikka romukasojen käsittely aiheuttaa eniten melua.

Muistutus C

Alun perin paikalla sijainnut Urpon Romuliike ei käsitellyt romuja teollisesti eikä aiheuttanut meluhaittoja. Vaikka ko. laitosta olisikin joskus pidetty sijoituspaikkaansa soveltavana, samaa tulkintaa ei voida enää soveltaa Kuusakoski Oy:öön, joka on täysin eri mittaluokan toimija.

Voimassaolevaa ympäristölupaa haettaessa toiminnanharjoittaja ilmoitti ympäristökeskukselle hakevansa laitokselle uuden, tarkoitukseen paremmin soveltuvan sijoituspaikan vuoden 2007 jälkeen, mikäli lupa myönnetään siihen saakka. Koska yhtiö nyt kuitenkin hakee samalle paikalle uutta lupaa, syntyy vaikutelma, että ilmoitus muualle siirtymisestä olisi edellistä lupaa haettaessa tehty vain valitushalujen vähentämiseksi.

Nykyisen toiminnan melutason ajoittainen alenema on saatu aikaan kaavamalla romuvuoret lehtojensuojelualan suuntaan. Kasat ovat kuitenkin väliaikaisia ja niiden käsittely aiheuttaa asutukselle suurimmat meluhaitat. Lisäksi kasat muodostavat esteettisen haitan.

Asiaa käsiteltäessä on usein keskitytty romun pilkkomisen ja paalauksen aiheuttamaan meluntuottoon, vaikka suurin ja häiritsevin melu syntyy romua pudotettaessa, käsiteltäessä, lajiteltaessa ja lastattaessa. Hakemuksen 80.000 t/a vastaa 8000 kuorma-autolastillista metallijätettä, eli noin 40 lastia päivässä kaikkine työvaiheineen, mistä aiheutuu kovaa, kirskuvaa ja erittäin impulssimaista melua. Juuri näille työvaiheille ei ole mitään tehtävissä, koska koko toiminta-alueen pitäisi olla sisätilaa. Hakemuksen mukainen toiminta tietäisi melun keston kaksinkertaistumista.

Hakemuksen sisältämät uudet jätelajit, kuten rakennusjäte, toisivat uutena ilmiönä naapurustolle myös pölyhaittoja.

Kaavaehdotuksissa on ollut tarkoitus järjestää ulkoilureitti (pääviheryhteys) Uudenkaupungin rataa myötäillen lehtojensuojelualan sivuitse. Teollinen metallijätteen käsittelylaitos tuhoaa ko. reitin virkistysarvot, kuten on jo käynyt lehtojensuojelualueelle.

Metallijätteen käsittelyn tuottaman melun laatua ei ole aiemmin otettu kyliksi huomioon. On täysin absurdia verrata liikenteen taustakohinan aiheuttamaa taustamelua, joka on voimakkuudeltaan n. 45 dBA, kirskuvaan ja hyvin nopeita vaihteluita sisältävään meluun. Pitkään alueella asuneina muistuttajat huomauttavat, että junienkaan aiheuttama melu ei ole mitenkään verrattavissa romunkäsittelyn aiheuttamaan kirskuvaan ja impulssimaiseen meluun. Olemassa olevaa melua ei tule käyttää perusteluna lisämelun sallimiselle, kuten öljyjätteen laskemista mereenkään ei sallita sillä perusteella, että meressä jo on pieniä määriä öljyä.

Lupahakemuksessa haettavat ajankohdat romunkäsittelylle ovat hämmästyttäviä. Esimerkiksi melun tuottamisen salliminen iltaisin ja viikonloppuisin tuhoaisi asukkaiden mahdollisuuden käyttää pihojaan ja lehtojensuojelualuetta virkistykseen. Työviikon päiväajat ovat jo nyt melun vuoksi jokseenkin epämiellyttäviä. Ympäristöluvan myöntäminen ei ole suotavaa; toiminnalle tulisi löytää sopivampi paikka.

Muistutus D

Ympäristö- ja kaavoituslautakunta ei ole katselmuksellaan 4.10.2005 saanut oikeaa käsitystä Kuusakoski Oy:n toiminnasta, koska laitoksella ei tuolloin tehty meluisia töitä.

Promethor Oy:n laskennat ovat virheellisiä, koska ohjearvoon verrattava ekvivalenttitaso on laskettu koko ajanjaksolle klo 7-22, vaikka todellinen työaika on klo 7-16 tai 7-18, jolloin meluton aika pienentää melutasoa. Selvityksessä todetaan (muistuttajien mielestä oikein), että yksittäiseen laitteeseen suunnatuilla toimenpiteillä ei voi merkittävästi vaikuttaa alueen ympäristön melutasoon. Lupahakemuksesta saa kuitenkin sen käsityksen, että melu aiheutuisi metallin käsittelystä nosturilla, mitä ei tehtäisi jatkuvasti. Suurin melu aiheutuukin mitä ilmeisimmin nostureista, joita alueella on ainakin kolme suurempaa ja yksi pienempi (hakemuksessa viitataan vain yhteen). Nosturit ovat toiminnassa koko päivän, osin samanaikaisesti.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija on 15.2.2006 antanut lausuntoihin ja muistutuksiin vastineen. Lisäksi hakija on täydentänyt Turun kaupunginhallituksen sekä kaavoitus- ja ympäristölautakunnan lausuntoihin antamaansa vastinetta erillisellä kirjeellä 17.2.2006.

Vastine annettuihin viranomaislausuntoihin

Hakija on vastineessaan todennut muun muassa, että ympäristölupahakemukseen 19.9.2005 tehty muutos oli seurausta jätteiden kuljetusten uudelleenjärjestelystä. Tavoitteena on, että kampanjoiden ja keräilyjen avulla saadut metallijätteet, mukaan lukien romuajoneuvot, voidaan kuljettaa mahdollisuuksien mukaan suoraan yhtiön varsinaisille käsittelypaikoille Heinolaan ja Vantaalle ilman välivarastointia Turun palvelupisteessä. Rautapitoisen jätteen määrän tavoitteeksi Turun palvelupiste asetti enintään 45000 tonnia, mikä vastaa laitoksella vuosina 2004 ja 2005 käsiteltyä määrää. Palvelupisteestä ympäristöön kantautuvan äänen määrä ei näin ollen lisäännä.

Muutosilmoituksessa myös rakentamisen ja teollisuuden purkujätteen määrää on pienennetty 18000 tonnista 5000 tonniin. Rakennus- ja purkujätettä ei myöskään murskata, vaan se toimitetaan lajittelun jälkeen suoraan loppukäyttäjälle. Näin vältetään murskauksessa syntyvän pölyn ja roskan leviäminen ympäristöön.

Materiaalien käsittelytoimintaa on voitava suorittaa arkisin klo 6.00-22.00 ja muuta toimintaa myös viikonloppuisin, hakemuksen mukaisesti. Laivan

lastausten yhteydessä toimintaa on voitava harjoittaa ympäri vuorokauden muutaman kerran vuodessa erikseen annettavan ilmoituksen perusteella.

Laitoksen toiminnan meluvaikutuksista ympäristöön ovat Suomen johtavat insinööritoimistot tehneet mittauksia ja selvityksiä. Insinööritoimisto P. Ristola on tehnyt mittauksia ja meluntorjunnan suunnittelua vuosina 2002 ja 2004, Promethor Oy keväällä 2005. Promethor Oy selvitti mittauksillaan myös eri työvaiheiden meluvaikutuksia ympäristöön. Selvitykset osoittavat, että laitoksen toiminta on voimassaolevan ympäristöluvun mukaista.

Promethor Oy on todennut, että laitokselta kantautuva melu on pääsääntöisesti peräisin romumetallien eri käsittelyvaiheista (lajittelu, purkaminen, lastaaminen) aiheutuvista kolinaäänistä. Jätejakeiden varastointi tai toimistorakennuksen toiminta sen sijaan eivät aiheuta melua. Mittausten aikana toiminnassa olivat olleet leikkuri, kolme kaivinkonenosturia, paalain, kaksi polttoleikkaajaa sekä kuorma-autoja. Hakija katsoo, että hakemuksen mukaisen rautametallimäärän (45000 t) käsittely ei lisää ympäristöön kantautuvan äänen määrää.

Ympäristönsuojelussa painotetaan yhä enemmän melun voimakkuuden ja vaikutusten arviointia. Kuusakoski Oy pyrkii edistämään meluntorjuntaa kehittämällä melua aiheuttavia toimintoja niin, että melulle altistuminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Uusien koneiden ja laitteiden hankinnassa sekä niiden asennuksissa yhtiö kiinnittää erityistä huomiota ympäristövaikutuksiin.

Laitos toimii teollisuusalueella, jolla on toiminut vuosikymmenten ajan huomattava rautateollisuuslaitos. Alue sijaitsee noin 4 m merenpinnan tason yläpuolella, 20 – 30 m paksun aitosavikerroksen päällä, joka estää tehokkaasti nesteiden virtauksen alaspäin. Piha-alue on kattavasti pinnoitettu. Laitoksen alue on osittain salaojitettu ja salaojaputket johdettu kahteen pintavesikaivoon, joista toinen sijaitsee toimistorakennuksen vieressä ja toinen noin 70 metrin etäisyydellä rakennuksesta Kuninkojan suuntaan. Kaivoista vedet johdetaan Kuninkojaan. Tontilla on oma öljynerotuskaivo, joka sijaitsee toimistorakennuksen edessä olevan autovaa'an kohdalla. Öljynerotuskaivosta vedet johdetaan Kuninkojaan, jota kohti myös pinta- ja sulamisvedet kulkeutuvat. Valuman oletetaan olevan keskimäärin noin 2000 m³ vuodessa.

Alueen pintavesiä tarkkaillaan Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 4.2.2005 hyväksymän pintaveden tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Laitoksen toiminnasta aiheutuvat päästöt maaperään ja vesistöön ovat normaalitilanteessa vähäisiä.

Laitoksella varaudutaan vastaanottamaan ongelmajätteiden pieneriä, mutta palvelupistettä ei tulla markkinoimaan ongelmajätteiden vastaanottokeskuksena.

Asbestijäte välivarastoidaan tiiviissä, suljetuissa sekä hyvin kuljetusta ja käsittelyä kestävässä astioissa. Asbestipurkamisen saa tehdä ainoastaan työsuojelupiirin valtuuttama urakoitsija. Laitoksella varaudutaan vastaanottamaan asbestijätettä, koska sitä saattaa purkujätteen mukana tulla. Tällöin asbesti erotetaan ja välivarastoidaan asianmukaisesti erillään muusta

rakennus- ja purkujätteestä. Asbestijäte voidaan toimittaa kaatopaikalle kaatopaikan pitäjän osoittamaan paikkaan.

Vastineen täydennys viranomaislausuntojen osalta

Toiminta-alue koostuu kahdesta kaupungilta vuokratusta alueesta, joista 17606 m²:n laajuisen alueen vuokrasopimus on voimassa vuoden 2033 loppuun saakka ja 9590 m²:n laajuisen alueen sopimus vuoden 2007 loppuun. Asemakaavassa nämä ovat teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta.

Kaupunginhallituksen sekä kaavoitus- ja ympäristölautakunnan perustelut luvan määräaikaosuudelle (v:een 2011 asti) ovat hyvin yleispiirteisiä eivätkä siten riittäviä. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa toiminnalle määrätään joka tapauksessa velvoite hakea uutta lupaa määräysten tarkistamiseksi, jolloin em. viranomaisten esittämät toimintaympäristön muutokset otetaan huomioon.

Turun kaupungin mahdolliset suunnitelmat Pahaniemen alueen kehittämiseksi tulee jättää ympäristölupaharkinnassa huomiotta yleisen oikeusepävarmuuden perusteella.

Pinta-alaltaan suuremman alueen pitkäaikainen vuokrasopimus tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa. Laitoksen toiminnan suunnittelu ja kehittäminen hankaloituvat, mikäli lupa myönnetään määräaikaisena vuoteen 2011 saakka.

Vastine asukkaiden muistutuksiin

Insinööritoimisto P. Ristolan ja Promethor Oy:n tekemät melumittaukset ovat keskenään vertailukelpoisia ja toisiaan tukevia. Käytetyt mittauslaitteet sekä kalibrointilaitteisto täyttävät myös ympäristöministeriön ohjeessa I /1995 määritellyt vaatimukset. Oleellista melumittauksissa on, että käytetään keskiäänitasa suoraan mittaavaa laitteistoa. Matkapuhelin, jota muisuttajat ovat omissa mittauksissaan käyttäneet, ei täytä melun mittaamiseen tarkoitettulle laitteelle asetettuja vaatimuksia, joten sillä saadut tulokset eivät ole vertailukelpoisia em. asiantuntijoiden suorittamien mittausten tuloksiin.

Suomen ympäristökeskus on tehnyt meluntorjunnasta alustavia valtakunnallisia linjauksia (raportti 696). Linjauksissa melulle altistuville kohteille on asetettu tavoitteeksi, ettei keskiäänitaso ylitä eri tilanteissa 55, 60 tai 65 dB(A):ä. Melumittausten tulkinnoissa käytetään siis aina keskiäänitasoja.

Laitoksesta ympäristöön kantautuvassa äänessä on kapeakaistaisia elementtejä ja se on luonteeltaan impulssimaista. Melun impulssimaisuus vähenee etäisyyden kasvaessa melulähteestä. Insinööritoimisto P. Ristolan mukaan impulssivaikutus noin 200 metrin etäisyydellä laitoksesta sijaitsevassa Muhkurin asuntoalueen lähimmässä häiriintyvässä kohteessa on +2dB. Promethor Oy:n mukaan impulssikorjaukseksi saadaan 3,5 dB olettamalla koko laitoksen toiminta-ajan melu impulssimaiseksi ääneksi. Mikäli palvelupisteen toiminta-ajasta esim. 50 % on impulssimaista ääntä, saadaan impulssikorjaukseksi 2,2 dB.

Vastineessa on myös siteerattu sosiaali- ja terveysministeriön julkaisua *Ympäristömelun haittojen arvioinnin perusteita (2003)*, jossa todetaan mm., että melulähteeseen kohdistuvat tai assosioituvat kielteiset asenteet lisäävät valituksia. Siten esimerkiksi teollisuusmelusta valitetaan keskimäärin 2,5 kertaa enemmän kuin liikenteen melusta, vaikka ihmiset todellisuudessa kokevat liikennemelun kiusallisemmaksi. Näin ympäristöön kohdistuva muistinvarainen kiusallisuus olisi huomattavasti suurempi kuin altistustilanteessa todettu kiusallisuus.

Laitoksen johto ja henkilökunta ovat täysin tietoisia Muhkurin omakotitaloyhdistyksen meluun kohdistuvasta huolesta. Yhtiö suhtautuu myönteisesti heidän mielipiteisiinsä ja jakaa heidän huolensa. Yhtiö kehittää toimintojaan kaikin tavoin siten, että palvelupisteen toiminnasta kantautuva ääni aiheuttaisi mahdollisimman vähän häiriöitä ympäristöön.

Lehtojensuojelualueen tarkoituksena on suojella alueen herkkää kasvillisuutta. Laitoksen meluvaikutuksesta suojelualueeseen on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen, joka päätöksellään 03/0103/3 on hylännyt asiasta tehdyt valitukset.

Vastineessa on lisäksi siteerattu Muhkurin lehdon suojelutarpeen perusteluja (27.5.1992), joissa kuvataan alueen kasvillisuutta, sienistöä ja geologiaa sekä todetaan, että kysymys on metsäntutkimuslaitoksen seuranta-alueesta.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Lounais-Suomen ympäristökeskus myöntää Kuusakoski Oy:lle ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan jätteiden laitos- ja ammattimaiseen hyödyntämiseen Turun kaupungissa osoitteessa Vuoksenniskan-
katu 7. Lupa myönnetään edellyttäen, että seuraavia lupamääräyksiä noudatetaan ja muilta osin toimitaan hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon annetuista määräyksistä ja perusteluista ilmenevällä tavalla.

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Toiminnan rajaus

1. Laitoksella voidaan ottaa vastaan ja käsitellä 19.9.2005 muutetun hakemuksen mukaisesti vuosittain yhteensä enintään 45 000 tonnia seuraavia jättemateriaaleja:

Vastaanotto, lajittelu, osin käsittely

- rautapitoinen kierrätysmetalli,
- ei-rautapitoinen kierrätysmetalli,
- metallipitoinen teollisuusjäte,
- rakennusjäte ja teollisuuden purkujäte.

Laitoksella voidaan myös ottaa vastaan, lajitella ja esikäsitellä 19.9.2005 muutetun hakemuksen mukaisesti vuosittain enintään noin 28 000 tonnia seuraavia jättemateriaaleja:

Vastaanotto ja esikäsittely

- romuajoneuvot (5000 t),

Vain vastaanotto ja lajittelu

- sähkö- ja elektroniikkaromu (1000 t kylmälaitteita ja 5000 t muuta ser:a),
 - kaapelit ja johtimet (3000 t),
 - akut ja paristot (700 t),
 - puu, paperi, pahvi, muovi ja lasi (5000 t),
 - romurenkaat (5000 t, maksimivarasto 200 t),
 - kestopuu (100 t),
 - metalli-, paperi-, kartonki-, puu- ja muovipakkaukset (3000 t) sekä
 - ongelmajätteiden pienerät (100 t).

Päästöt ilmaan

2. On huolehdittava, ettei varastoalueilta, kuljetusreiteiltä tai muusta toiminnasta tapahdu pölyämistä, josta voisi aiheutua terveydellistä haittaa tai viihtyisyyden vähentymistä laitoksen ympäristössä. Tarvittaessa pölylähteet on suojattava peittein, koteloinnein tai kastelemalla.

Roskaantuminen

3. Toiminnasta ei saa aiheutua roskaantumista laitosalueen ympäristöön. Mikäli sellaista satunnaisesti tapahtuu, on roskaantunut alue viipymättä siivottava.

Melu

4. Melua tuottavaa toimintaa, jollaiseksi lasketaan materiaalikuormien purkamisen ja lastaaminen, materiaalien lajittelu, murskaus, paalaus ja pulverointi, saa harjoittaa vain maanantaista perjantaihin klo 7.00 ja 18.00 välisenä aikana. Poikkeuksellisesti, enintään viisi kertaa vuodessa, ei kuitenkaan heinäkuussa, on melua tuottava toiminta sallittu maanantaista perjantaihin klo 7.00 – 22.00. Tällöin siitä on ilmoitettava viimeistään viisi vuorokautta aiemmin Muhkurin omakotiyhdistykselle, kaupungin ympäristön-suojelutoimistolle ja Lounais-Suomen ympäristökeskukselle.
5. Toiminnasta aiheutuva melun ekvivalentti äänitaso ei saa ylittää ympäristön asuinkiinteistöillä päiväsaikaan (klo 7-22) arvoa 55 dBA. Iskumaisen tai kapeakaistaisen melun erityinen häiritsevyys on otettava valtioneuvoston päätöksen n:o 993/1992 mukaisesti huomioon verrattaessa mittaus- tai laskentatulosta annettuun raja-arvoon.

Jätteet ja niiden käsittely sekä hyödyntäminen

6. Jätteet on toimitettava mahdollisuuksien mukaan hyötykäyttöön ensisijaisesti aineena ja toissijaisesti energiana siten, että kaatopaikalle loppusijoitettavaa jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Toiminnasta syntyvät ongelmajätteet ja muut hyödynnettäväksi kelpaamattomat jätteet sekä tuotteet, jotka luokitellaan jätelain mukaisiksi jätteiksi, tulee toimittaa paikkaan, jolla on kyseisen jätteen vastaanottoon oikeuttava ympäristölupa. Jätteiden toimittaminen pois tulee tehdä varastotilojen kokoon nähden riit-

tävän usein. Romurenkaiden suurin kertavarasto saa olla enintään 200 tonnia. Romurenkaat tulee varastoida tarvittaessa erillisissä

7. Jätteiksi luokiteltavien raaka-aineiden ja tuotteiden maahantuonnissa ja maastaviennissä on noudatettava, mitä jätelain 45 §:ssä säädetään jätteen kansainvälisistä siirroista.
8. Autojen purkutoiminnan tulee tapahtua nestetiiviiksi pinnoitetussa purkuhallissa. Mahdollisten nestevuotojen varalta on hallissa oltava tarpeeksi imeytysaineita. Hallin ja purkualusta on rakennettava siten, että nestevuotojen pääsy käsittelytilan ulkopuolelle estyy. Mikäli käsittelytila on viemäroity, on viemärin oltava suljettavissa ja se on varustettava öljyn- ja rasvanerotimilla.
9. Romuajoneuvojen esikäsittely on toteutettava romuajoneuvoista annetun asetuksen (VnA 581/2004) 10 - 11 §:ssä määrättyllä tavalla siten, että uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen soveltuvat laitteet ja osat voidaan käyttää uudelleen tai kierrättää mahdollisimman tarkoin. Samalla tulee huolehtia, että toiminnasta ei aiheudu vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

10. Toiminnanharjoittajan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa on hyödynnettävä toiminnassa niin, että ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäisiä.

Vastaava hoitaja

11. Toiminnanharjoittajan on esitettävä laitoksen hoidosta, käytöstä ja toiminnan tarkkailusta vastaavan henkilön (tai useampien henkilöiden) nimi ja yhteystiedot kirjallisesti Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.1.2007 mennessä. Vastaavan hoitajan vaihtuessa tai yhteystietojen muuttuessa on muutoksista tiedotettava em. viranomaisille viipymättä.

Vastaavan hoitajan asiantuntemuksen ylläpidosta on huolehdittava. Fluorihilivetyjä sisältävien laitteiden vastaanotosta ja välivarastoinnista vastaavalla henkilöllä on oltava valtioneuvoston asetuksessa 1187/2001 erikseen mainittu pätevyys. Selvitys pätevyysvaatimusten täytymisestä on toimitettava Lounais-Suomen ympäristökeskukselle 31.1.2007 mennessä.

Varastointi

12. Jätteitä saa varastoida ja käsitellä vain kestopinnoitetulla alueella. Valumavedet on ohjattava öljynerotusjärjestelmän kautta ojaan siten, että niitä voidaan tarkkailla voimassa olevan pintavesien tarkkailuohjelman mukaisesti.
13. Sähkö- ja elektroniikkaromu on kerättävä ja välivarastoitava siten, että uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen soveltuvat laitteet ja osat voidaan ensisijaisesti käyttää uudelleen ja toissijaisesti kierrättää mahdollisimman tarkasti. Sähkö- ja elektroniikkaromun varastointi on toteutettava valtioneuvoston asetuksen (852/2004) liitteen 3 kohdan 1 mukaisesti ja järjestelmällisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

14. Vastaanotetut esikäsittelemättömät romuajoneuvot on välittömästi siirrettävä joko vastaanottohalliin nestetiiviiksi pinnoitetulle alustalle, josta neste-
vuodot saadaan kerättyä täydellisesti talteen, tai vastaanottoa varten raken-
netulle nestetiiviille, öljynerotusjärjestelmällä varustetulle alustalle. Romu-
ajoneuvojen varastointipaikan on muiltakin osin täytettävä romuajoneuvois-
ta annetun asetuksen (VnA 581/2004) 9 §:n vaatimukset.
15. Muut kuin määräyksissä 12 ja 13 tarkoitetut ongelmajätteet on säilytettävä
tiivisti suljetuissa kullekin ongelmajätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säi-
liöissä tai pakkauksissa ja varastoitava katetussa ja lukittavassa tilassa. Nes-
temäiset ongelmajätteet on varastoitava suoja-altain varustetuissa astioissa
tai tiiviillä reunuksellisella tai reunakorokkein varustetulla alustalla siten,
että mahdollisissa vuototapauksissa valumat saadaan kerätyksi talteen. Suo-
ja-altaan tilavuuden on oltava vähintään saman suuruinen kuin suurimman
säiliön tilavuus.
16. Ongelmajätteiden ja kemikaalien varastotilojen on oltava varustettu on-
gelmajätteiden ja palavien nesteiden varastoinnista annettujen ohjeiden
mukaisesti. Erilaatuisia ongelmajätteitä ei saa sekoittaa keskenään eikä
muihin jätteisiin. Samansisältöisiä ongelmajätteitä on lupa yhdistää, mutta
ei laimentaa. Ongelmajätteiden pakkauksissa on oltava jätteiden laatua ja
vaarallisuutta osoittavat merkinnät.
17. Varasto- ja käsittelyhallien sekä liikennealueiden rakenteiden kuntoa, ku-
ten halkeilua ja painumista, on tarkkailtava säännöllisesti ja suunnitelmal-
lisesti. Havaitut viat on korjattava viipymättä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

18. Sellaisen häiriön, onnettomuuden tai muun tavanomaisesta poikkeavan ti-
lanteen sattuessa, jonka yhteydessä aiheutuu normaalia enemmän tai hai-
tallisempia päästöjä ympäristöön, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä
toimenpiteisiin päästöjen estämiseksi ja niistä aiheutuvien vahinkojen tor-
jumiseksi. Laitos tulee saattaa normaaliin toimintakuntoon niin pian kuin
se teknisesti on mahdollista.
19. Poikkeuksellisen suuria päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista sekä vahin-
goista ja onnettomuuksista, joista aiheutuu haittaa ympäristölle, on ilmoi-
tettava viipymättä Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja
Lounais-Suomen ympäristökeskukselle.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

20. Laitoksen hulevesiä on tarkkailtava ja tuloksista raportoitava voimassa
olevan pintavesitarkkailuohjelman mukaisesti.
21. Laitoksen toiminnasta on laadittava vuosittain ympäristönsuojelun vuosi-
raportti, joka toimitetaan Lounais-Suomen ympäristökeskukselle sekä
kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun
mennessä.

Vuosiraporttiin on sisällytettävä:

- tiedot tuotannosta ja käyntiajoista
- tiedot käsiteltyjen jäteraaka-aineiden sekä toiminnassa syntyvien tuotteiden ja jätteiden määrästä, lajeista, laadusta ja alkuperästä sekä toimituspai-koista
- varastointitilanne vuodenvaihteessa
- päästöt ilmaan ja veteen (tarkkailutiedot), tehtyjen melumittausten tulokset sekä yhteenveto laitoksen ympäristövaikutuksista
- yhteenveto ympäristönsuojelun kannalta olennaisista huoltotoimenpiteistä (prosessit, puhdistimet, mittalaitteet)
- suunnitteilla olevat muutokset laitoksessa ja sen toiminnassa
- laitoksella toimintavuoden aikana toteutetut ympäristönsuojelua edistävät toimenpiteet

Ympäristönsuojelun vuosiraportin perusteena olevat asiakirjat, kuten käytöpäiväkirjat, jätekirjanpito, häiriöraportit ja huoltotodistukset, on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan.

Vakuus

22. Toiminnanharjoittajan on asetettava toimintaa varten vakuus, jonka suuruus on 29 500 euroa. Vakuustodistus on toimitettava ympäristökeskukselle 20.2.2007 mennessä. Vakuus on asetettava omavelkaisena pankkitakauksena, jonka edunsaajana on Lounais-Suomen ympäristökeskus, tai pankkitalletuksena. Mikäli vakuus asetetaan pankkitakauksena, Kuusakoski Oy:n tulee asettaa se kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja viimeistään vuotta ennen pankkitakauksen voimassaolon umpeutumista huolehtia sen uudistamisesta seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi sekä toimittaa uudistamista koskevat asiakirjat ympäristökeskukselle. Mikäli vakuus asetetaan pankkitalletuksena, siitä on toimitettava ympäristökeskukseen kuittaamattomuus-sitoumuksella varustettu talletustodistus Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksi.

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes toiminnan lopettamiseen liittyvät työt on tehty ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Toiminnan lopettaminen

23. Toiminnan loputtua alue on saatettava viipymättä sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään 30.6.2007, esitettävä Lounais-Suomen ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi yksityiskohtainen suunnitelma ympäristönsuojelua koskevista, toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista, mukaan lukien tiedot maaperän mahdollisesta pilaantuneisuudesta, puhdistustarpeesta sekä puhdistusaikataulusta.

Päätöksen täytäntöönpano mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta

24. Toiminnanharjoittaja voi aloittaa hakemuksessa esitetyn toiminnan lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, mikäli asettaa 15 000 euron suuruisen vakuuden ennen toiminnan aloittamista. Vakuus on asetettava omavelkaisena pankkitakauksena, jonka edunsaajana on Lounais-Suomen ympäristökeskus, tai pankkitalletuksena, josta on toi-

mitettava ympäristökeskukseen talletustodistus kuittaamattomuussitoumuksella Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksi. Muutoksenhakutuomioistuon voi kieltää päätöksen toimeenpanon.

Vakuus palautetaan hakijan pyynnöstä, kun lupapäätös on saanut lainvoiman.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja kun luvan voimassaoloaika on rajattu lyhyeksi, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Toiminnasta ei normaalitilanteessa aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista eikä erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista. Lupamääräyksillä on myös merkittävästi vähennetty eräistä naapuruussuhteista annettussa laissa tarkoitettua rasiitusta. Lupa-asiaa ratkaistaessa on lisäksi noudatettu, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Laitos sijaitsee asemakaavan mukaisesti teollisuusalueella. Lähimmät asuinrakennukset, joihin toiminnalla on vaikutusta, sijaitsevat noin sadan metrin etäisyydellä laitoksesta, ja luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu Muhkurin lehto noin 70 metrin etäisyydellä.

Annetut lausunnot on otettu huomioon päätöksen määräyksistä ilmenevällä tavalla.

Ratkaisun perustelut

Yleiset perustelut

Lupamääräyksissä on erityisesti otettu huomioon keskeisimmät toiminnasta aiheutuvat haitat, melu sekä jätteiden käsittelystä aiheutuvat riskit.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 1

Laitoksen kokonaisvolyymin rajaaminen on tarpeen toiminnan ympäristövaikutusten hallittavuuden ja luvanmukaisuuden varmistamiseksi. Hakemuksessa ja lausuntoihin annetussa vastineessa on ilmoitettu, että melua aiheuttavat toiminnot eivät lisäänty nykyisestä. Siitä syystä niiden materiaalien määrää, joiden käsittelemisestä aiheutuu melua, on ollut tarpeen rajoittaa nykytilanteen mukaiseksi.

Lupamääräys 2

Varastoinnin ja kuljetuksen yhteydessä on tarpeen minimoida pölyhaitat terveysterveys- ja viihtyvyshaittojen estämiseksi.

Lupamääräys 3

Ympäristön roskaaminen on jätelaissa kielletty.

Lupamääräykset 1, 4 ja 5

Laitoksen meluntorjuntaa ja toiminta-aikoja koskevat määräykset ovat tarpeen, koska toiminnasta aiheutuu melua ja laitosalueen vaikutuspiirissä on vakituista asutusta sekä luonnonsuojelu- ja virkistyskäyttöön tarkoitettuja kohteita. Asuinalueelle aiheutuva meluhaitta on otettu huomioon asettamalla melun raja-arvoksi valtioneuvoston päätöksessä n:o 993/1992 annettu päiväsaajan ohjearvo ($L_{Aeq} \leq 55$ dB), mikä merkitsee sitä, että melua aiheuttavat toiminnot eivät saa lisääntyä nykyisestä. Hakemuksen ja meluselvitysten mukaan melupäästöjä tai melun leviämistä ei kyetä rajoittamaan niin, että laitoksen aiheuttama melutaso voitaisiin pienentää Muhkurin lehdon alueella enintään 45 dBA:iin (L_{Aeq}). Osin virkistystarkoitustakin palvelevan luonnonsuojelualueen sijainti on otettu huomioon myöntämällä lupa vain niin pitkäksi määräajaksi, että sitä voidaan pitää haittojen kannalta vielä kohtuullisena. Luvan myöntäminen määräaikaisena on perusteltu tarkemmin jäljempänä tässä päätöksessä, päätöksen voimassaoloa koskevassa kohdassa. Toiminnan kapasiteetti on myös rajattu niin, että se vastaa hakijan vastineessaan ilmoittamaa 45 000 tonnin vuotuista käsittelmäärää sellaisille jätelajeille, joiden vastaanotto, lajittelu ja käsittely aiheuttavat merkittävästi melua.

Lupamääräys 6

Jätelain mukaan jäte on hyödynnettävä, jos se on teknisesti mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia verrattuna muulla tavoin järjestettyyn jätehuoltoon. Edelleen jätelain periaatteiden mukaisesti jätteistä on ensisijaisesti pyrittävä hyödyntämään niiden sisältämä aine ja toissijaisesti energia.

Jätettä saa toimittaa vain paikkoihin, joissa siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, ja joilla on oikeus ottaa vastaan jätettä. Jätettä voidaan lyhytaikaisesti, aiheuttamatta haittaa ympäristölle, varastoida alueella suojaamalla jäte ja eristämällä se ympäristöstä.

Lupamääräys 7

Koska laitoksen toiminta käsittää myös jätteiksi luokiteltavien raaka-aineiden kansainvälisiä siirtoja, toiminnassa on noudatettava asiaa koskevia säädöksiä.

Lupamääräys 8

Valtioneuvoston asetuksen romuajoneuvoista (581/2004) mukaan romuajoneuvojen varastointi- ja esikäsittelypaikoissa on oltava vähintään neste- ja öljyjen ja rasvojen erottimilla sekä jäte- ja valumavesien käsittelylaitteistolla. Mikäli hallissa ei ole viemärointiä, neste- ja öljyjen pääsy hallin ulkopuolelle tulee estää; vuodot imeytetään tällöin imeytysaineisiin. Mahdollisen viemäriin tulee olla suljettavissa vahinkotilanteissa, jotta vuodot saadaan keräytyä talteen.

Lupamääräykset 9 ja 13

Valtioneuvoston asetuksessa romuajoneuvoista (581/2004) edellytetään, että romuajoneuvojen varastointia ja esikäsittelyä koskevan luvan ehdoissa otetaan huomioon ko. asetuksen 9 – 11 §:ssä annetut velvoitteet. Määräykset ovat tarpeen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja kestävä kehityksen edistämiseksi.

Lupamääräys 10

Ympäristönsuojelulaki velvoittaa ennaltaehkäisemään ja minimoimaan ympäristölle aiheutuvat haitat sekä käyttämään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja noudattamaan ympäristön kannalta parhaita menetelmiä.

Lupamääräys 11

Jäteasetuksessa edellytetään, että jätteiden käsittelypaikalle nimetään vastaava hoitaja. Koska toimintaan sisältyy myös sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanottoa ja välivarastointia, on ko. toiminnasta vastaavalla henkilöllä oltava valtioneuvoston asetuksessa 1187/2001 erikseen mainittu pätevyys.

Lupamääräykset 12 – 17

Maaperän ja vesien pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi toiminnanharjoittajan tulee huolehtia jätteiden käsittelyssä ja varastoinnissa rakenteellisista ja käyttökäytännöistä suojaustoimenpiteistä. Toiminnasta, varastointi mukaan lukien, ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai ympäristöhaittaa. Ongelmajätehuollolta edellytetään terveyden- ja ympäristönsuojeluyksiköiden erityisiä toimia.

Lupamääräykset 18 – 19

Häiriö- ja muita poikkeuksellisia tilanteita koskevat määräykset ovat tarpeen päästöjen minimoimiseksi sekä valvonnan ja mahdollisten jälkitoimenpiteiden toteuttamiseksi.

Lupamääräys 20

Toiminta-alueen hulevesien tarkkaileminen on tarpeen laitoksen aiheuttaman kuormituksen valvomiseksi.

Lupamääräys 21

Laitoksen toiminnasta ja sen päästöistä raportointi on tarpeen laitoksen valvonnan toteuttamiseksi.

Lupamääräys 22

Vakuudella varmistetaan, että alueella olevat jätteet saadaan toimitettua pois ja alue puhdistettua mahdollisessa vararikkotilanteessa. Vakuuden on oltava voimassa siihen saakka, kunnes toiminnan lopettamiseen liittyvät työt ympäristön suojelemiseksi on tehty.

Lupamääräys 23

Toiminnan lopettamiseen liittyvistä ympäristönsuojelutoimista on tarpeen esittää suunnitelma hyvissä ajoin, jotta alueen kunnostamisesta, päästöjen ehkäisemisestä ja tarkkailun järjestämisestä voidaan päättää ajoissa.

Lupamääräys 24

Lupa toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta on annettu toiminnanharjoittajan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Lupa voidaan antaa, koska ympäristö on mahdollista saattaa ennalleen hakeumuksen mukaisen toiminnan jo alettua, mikäli muutoksenhakutuomioistuimien muuttua lupaa olennaisesti tai kumoaa sen. Vakuus on tarpeen ympäristön saattamiseksi ennalleen tuomioistuimen niin päättäessä.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 31.12.2008 asti. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava lupa.

Perustelu

Toistaiseksi voimassa oleva ja Vaasan hallinto-oikeuden osittain muuttama ympäristölupa on myönnetty niinikään määräaikaisena 31.12.2007 saakka, jonka aikana luvan saajan on oletettu hakevan toimintaa varten nykyistä sopivampi sijaintipaikka. Nykyinen sijaintipaikka on siis jo voimassa olevassa lupapäätöksessä katsottu tarkoitukseen sopimattomaksi pitkällä ajankänteellä. Tässä päätöksessä luvan voimassaoloaika on pidennetty vuodella, jotta toiminnan lopettamisen edellyttämiin toimenpiteisiin viranomaiskäsittelyineen jää riittävästi aikaa.

Lainvoimaisessa lupapäätöksessä on edellytetty muun muassa, että "...laajentuneen toiminnan ollessa käynnissä luvan saajan on teetettävä ulkopuolisella asiantuntijalla ympäristömeluselvitys, jossa on otettava huomioon melun mahdollinen impulssimaisuus. Selvityksessä on esitettävä myös laajentuneen toiminnan aiheuttama ekvivalenttimelutaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja mahdollisesti tarvittavat lisätoimenpiteet melupäästöjen vähentämiseksi." Laadituista selvityksistä ja toteutetuista toimenpiteistä (leikkurin suppiloon lisätty kansi ja kumivuoraus) huolimatta ympäristölle aiheutuvat meluhaitat eivät ole vähentyneet, koska toimenpiteitä ei ole kohdennettu eniten melua tuottaviin toimintoihin, kuten romun siirtelyyn ja lajitteluun nosturilla tai purku- ja lastaustoimintoihin. Vain leikkurin meluemissiot ovat pienentyneet, mutta leikkurin käyttö on erittäin vähäistä laitoksen koko toiminta-aikaan ja muuhun melua tuottavaan toimintaan verrattuna. Lisäksi uusimmassa lupahakemuksessa haetaan edelleen lupaa toiminnan volyymin lisäämiseen 31000 tonnista 81900 tonniin vuodessa. Uusinkin meluselvitys (Promethor Oy, 13.5.2005) perustuu laitoksen nykyvolyyymiin, koska hakemuksen mukaan melua aiheuttavat toiminnot eivät lisääntyneet laitoksella.

Melun pitkäaikaismittausten (Promethor Oy, 13.5.2005) mukaan laitoksen nykyinen toiminta ei yksinään aiheuta lähimmillä asumiseen tarkoitetuilla alueilla valtioneuvoston ympäristömelulle asettamien ohjearvojen ylittymistä. Sen sijaan viereisellä luonnonsuojelualueella (Muhkurin lehto) aiheutuu selkeästi päiväsajan ohjearvon 45 dB(L_{Aeq}) ylitys, jonka merkittävintä yksittäinen aiheuttaja on Kuusakoski Oy:n laitoksen toiminta. Tämä voidaan todeta lähimmän asuinrakennuksen pihalla suoritettujen mittausten perusteella: kyseinen mittauspiste sijaitsee Muhkurin lehtojensuojelualueen reunalla, vain hiukan sen ulkopuolella. Suurimmat hetkelliset maksimiäänitasot aiheutuvat tosin junien ohiajosta, mutta harvoin toistuvina ja lyhytkestoisina tapahtumina niiden vaikutus ekvivalenttiin äänitasoon on vähäinen. Naantalin pikatieltä aiheutuva taustamelu on lyhytkestoisissa mittauksissa arvioitu tasaiseksi ja n. 45 dBA:n suuruiseksi, joten senkin vaikutus ekvivalenttiin äänitasoon on vähäinen.

Lyhytkestoisten melumittausten (Promethor Oy, 13.5.2005) perusteella voidaan päätellä, että työskentelyn aikainen melu lähimmän asutuksen

luona ylittää myös 55 dBA:n ekvivalentin äänitason rajan (tulokset 54,6 – 60,6 dBA). Maksimaaliset melutasot lyhykestoisten mittausten aikana vaihtelivat lähimmän asutuksen luona välillä 78,2 – 85,6 dBA. Melun viihtyisyysvaikutukset ovat näin ollen hyvin suuret myös niinä työpäivinä, joina metallileikkuria ei käytetä lainkaan.

Yllä esitetyn perusteella ympäristökeskus katsoo, että laitoksen ympäristöönsä aiheuttamaa meluhaittaa ei ole kyetty vähentämään voimassa olevan, Vaasan hallinto-oikeuden osittain muuttaman ympäristöluvan edellyttämällä tavalla. Perusteita luvan myöntämiseen olennaisesti voimassa olevan luvan määräämää takarajaa pitemmäksi ajaksi ei näin ollen ole olemassa.

Uutena toimintana aloitettava sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanotto asettaa toiminnalle vaatimuksia, jotka on otettu huomioon mm. edellyttämällä, että toiminta on sähkö- ja elektroniikkaromusta annetun asetuksen mukaista. Toiminta käsittää myös romuajoneuvojen vastaanotto- ja esikäsittelytoimintaa, joten toiminta on järjestettävä myös romuajoneuvoista annetun asetuksen mukaisesti.

Kumoutuvat päätökset

Tämä päätös kumoaa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 3.6.2002 antaman päätöksen Dnro 0201Y1310-111 (41 YLO).

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen (YSL 56 §)

Jos asetuksella annetaan tämän päätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta (YSL 101.1 §)

Luvan saaja voi aloittaa hakemuksessa esitetyn toiminnan lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, mikäli asettaa Lounais-Suomen ympäristökeskukselle 15 000 euron suuruisen vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen. Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen toimeenpanon. Päätöksen saatua lainvoiman luvan saaja voi hakea erillisellä hakemuksella vakuutta palautettavaksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 4-7, 28, 35-38, 41-43, 45, 46, 52-56, 81, 83, 90, 96-98, 100, 101 ja 105 §

Ympäristönsuojeluasetus 1, 6, 8-10, 12, 16-19, 23, 30 ja 37 §

Jätelaki 4, 6, 15, 19, 45, 51 ja 52 §

Jäteasetus 3-10 §

Laki eräistä naapurussuhteista 17 §

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston päätös ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä (659/1996)

Valtioneuvoston asetus otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorihiihivetyjä sisältävien laitteiden huollosta sekä huoltotoimintaa ja jätehuoltoa suorittavien pätevyysvaatimuksista (1187/2001)
 Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista (581/2004)
 Valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkaromusta (852/2004)
 Ympäristöministeriön asetus yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tämän ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 3920 euroa. Maksun suuruus perustuu ympäristöministeriön asetukseen alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista ja sen liitteenä olevan maksutaulukon kohtaan:

- laitos tai paikka, jossa hyödynnetään tai käsitellään muualla kuin siinä syntyneitä ongelmajätteitä

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Kuusakoski Oy
 PL 9
 02781 Espoo

Jäljennös päätöksestä

Turun kaupunginhallitus
 Turun kaupungin ympäristö- ja kaavoituslautakunta
 Turun kaupungin terveystoimintayksikkö
 Turvatekniikan keskus
 Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset
 Muistutuksen tehneet

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla ja lehdissä

Turun kaupungin ilmoitustaulu
 Turun Sanomat
 Åbo Underrättelser

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusoikeus lupapäätöksestä on:

- sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;

- toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristön-
suojeluviranomaisella

Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristölupapäällikkö

Marja-Terttu Parsama

Ylitarkastaja

Petri Hiltunen

LIITE

Valitusosoitus